

Reactie van Climate for Life op de internetconsultatie ‘Wijziging Besluit bouwwerken leefomgeving, aanscherping en uitbreiding van de milieuprestatie-eis’

Climate for Life Group bestaat uit de bedrijven Itho Daalderop, Klimaatgarant en Trans-id. Itho Daalderop is een Nederlandse fabrikant van warmtepompen, ventilatiesystemen, elektraboilers en toebehoren. Met Klimaatgarant realiseren we duurzame all-electric installaties voor nieuwbouwwoningen met een gegarandeerde energieprestatie. Trans-id adviseert en begeleidt woningcorporaties en vastgoedeigenaren bij de verduurzamingsopgave van hun bestaande woningportefeuille.

Vanuit deze achtergrond maken we graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de internetconsultatie over de aanpassing van de Milieuprestatie Gebouwen (MPG) in het Bouwbesluit. Wij staan positief ten opzichte van de voorgestelde aanscherping van de MPG, maar hebben vragen bij een aantal mogelijke ongewenste bijeffecten van de aanscherping. Onze voornaamste kanttekening is dat de milieuprestatie ten koste kan gaan van de energieprestatie. Verder hebben we enkele vragen bij een aantal keuzes die gemaakt zijn in de berekening van de MPG-score. Hieronder lichten we onze vragen en bezwaren verder toe.

Aanscherping MPG is verstandig

De aanscherping van de Milieu Prestatie Gebouwen (MPG-norm) voor nieuwe woningen is een verstandig idee, en past bij de ambities die er liggen op het gebied van circulariteit van materialen, ook op Europees niveau. Voor warmtepompen betekende dit afgelopen jaar een extra opgave, maar met de tijdelijke verrekenfactor voor warmtepompen is dat goed opgelost door het ministerie. Met het vervallen van die verrekenfactor op 1 januari 2024 tellen warmtepompen weer volledig mee in de MPG-norm. Met de binnenkort verwachte categorie 2 productkaarten is dat ook redelijk.

De aanscherping van de MPG-norm per 2025 geeft producenten van warmtepompen nog bijna een jaar om ook per product uit te rekenen wat de impact op het milieu is en met categorie 1 productkaarten te komen. Dat motiveert om daar in het productieproces al rekening mee te houden en zorgt ervoor dat elke producent zich aan dezelfde, scherpere meetlat moet houden om mee te kunnen doen. Het bevordert ook het hergebruik van onderdelen waar dat mogelijk is. De deadline van 1 januari 2025 is wat ons betreft ambitieus maar haalbaar.

Het is wel belangrijk om aan te tekenen dat kleine grondgebonden woningen en appartementen vaak nadelig uit de normale berekening voor de MPG-norm komen (MPG-score). Onder de nieuwe MPG-norm kunnen dit soort woningen niet meer voorzien worden van bijvoorbeeld een warmtepomp. Climate for Life staat dan ook positief tegenover het voorstel van de minister om een aparte eis op te nemen in de Omgevingsregeling voor een klein woonfunctie.

Spanning EPG & MPG leidt tot minder energiezuinig bouwen

De milieuprestatie is één van de elementen van een woning die past in een duurzame gebouwde omgeving. Een ander element is de energieprestatie (EPG) van gebouwen. In Nederland zijn we daarmee goed op weg, door onder meer eisen voor bijna energieneutraal te bouwen (BENG). In de analyse van het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) wordt echter terecht gewezen op de spanning tussen de energieprestatie en de milieuprestatie. Het gevaar is dat bij nieuwbouwwoningen die nu al zuiniger worden gebouwd dan BENG, de MPG-norm niet meer gehaald wordt. Opdrachtgevers zouden er dan voor kunnen kiezen om dan maar minder energieprestatiegericht te bouwen, door bijvoorbeeld minder isolatie toe te passen of een warmtepomp weg te laten. Op termijn zorgt het wel voldoen aan de MPG-norm maar niet meer aan de EPG-norm, voor ten minste twee problemen:

- Nadelig voor woningkwaliteit én energierekening consument
Ook voor de bewoner van de nieuwbouwwoning is het nadelig om in een woning met een lagere energieprestatie te wonen. Waar de milieuprestatie geen directe invloed heeft op de bewoner, heeft een hogere EPG dat wel; dat resulteert uiteindelijk in een hogere energierekening. Als Climate for Life proberen we zoveel mogelijk spijtvrije oplossingen aan te bieden en te adviseren. Als de aanscherping van de MPG-norm ervoor zorgt dat huizen een lagere EPG-score halen is de kans zeer groot dat consumenten een slechtere woning én een hogere energierekening krijgen.
- Lopende bouwprojecten mogelijk strijdig met EPBD
We zien dat in Europa al de stap wordt gemaakt naar een strengere eis voor de energieprestatie van gebouwen dan de BENG. In de herziening van de EPBD (Energy Performance of Buildings Directive) van de Europese Unie, stuurt de EU al aan op strengere eisen voor de energieprestatie van gebouwen. De formele procedure hiervoor moet nog worden doorlopen, maar naar verwachting is dit ook het eindresultaat dat in Nederland toegepast zal moeten worden. Als er nu woningen gepland gaan worden die minder energieprestatiegericht zijn, komt de woningbouw in een lastige situatie met lopende bouwprojecten op het moment dat de Europese Unie de richtlijnen hiervoor gaat aanscherpen.

Het is voor ons nog niet duidelijk op welke manier de voorgestelde wijzigingen rekening houden met die, ook door EIB aangegeven, spanning tussen de MPG en EPG. De herziene bepalingmethode (A2) geeft wel minder gewicht aan het energetisch maatregelen pakket, maar het is niet duidelijk of dit genoeg is om bovenstaand risico op te vangen. Climate for life stelt een gecombineerde eis voor de EPG en MPG voor, zodat beide normen elkaar niet meer tegenhouden, maar aanvullen. Dat voorkomt dat we in de woningbouw in het algemeen in de toekomst tegen problemen aanlopen.

Berekening bodemwisselaar

De oorspronkelijke MPG-analyse ging uit van een woninglevensduur van 50 jaar. Derhalve zijn hierdoor de bodemwisselaars ook op 50 jaar gezet, terwijl deze een langere levensduur hebben. In de nieuwe berekeningsmethode wordt gerekend met een langere levensduur voor woningen, namelijk 75 jaar. Dat helpt om de milieulasten eerlijker te verdelen over de jaren waarin het gebouw gebruikt wordt. We begrijpen ook dat dat niet geldt voor installaties die niet de gehele levensduur meegaan, omdat die vervangen moeten worden gedurende de levensduur. De bodemwisselaar is echter gedurende de gehele levensduur van het gebouw beschikbaar. Voor de mee te rekenen levensduur kan dan ook het maximum worden aangehouden (75 jaar voor woningen).

Samenvattend

- Climate for Life staat positief tegenover het aanscherpen van de MPG, mits de minister een aparte eis instelt voor kleine grondgebonden woningen en appartementen.
- Er ligt een spanning tussen EPG en MPG, die er toe kan leiden dat woningen minder energiezuinig worden gebouwd. Dit zorgt voor twee problemen.
 - Nadelig voor de consument: mindere kwaliteit van de woning en een hogere energierekening.
 - Lopende/komende bouwprojecten zijn mogelijk strijdig met de aankomende EPBD.
- Wij pleiten er voor om de bodemwisselaar gezien de lange levensduur los te zien van de overige installaties en derhalve de bodemwisselaar binnen de MPG op een levensduur van 75 jaar te zetten.